ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ขนุนหนองเหียงชลบุรี

ทะเบียนเลขที่ สช 66100201

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ขนุนหนองเหียงชลบุรี คำขอเลขที่ 63100258 ทะเบียนเลขที่ สช 66100201 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 12 พฤศจิกายน 2563

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. 2566

(นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒๘๙/๒๕๖๖

ขนุนหนองเหียงชลบุรี

Nong Hiang Chonburi Jackfruit หรือ Kha Nhun Nhong Hiang Chonburi

(1) **เลขที่คำขอ** 63100258 **ทะเบียนเลขที่** สช 66100201

(2) **วันที่ยื่นคำขอ** 12 พฤศจิกายน 2563 **วันที่ขึ้นทะเบียน** 12 พฤศจิกายน 2563

(3) **ผู้ขอขึ้นทะเบียน** จังหวัดชลบุรี

ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดชลบุรี ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000

(4) **รายการสินค้า** ขนุน

(5) **คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า**

คำนิยาม

ขนุนหนองเหียงชลบุรี (Nong Hiang Chonburi Jackfruit หรือ Kha Nhun Nhong Hiang Chonburi) หมายถึง ขนุนผลใหญ่ เปลือกบาง ซังน้อย ยวงใหญ่ เนื้อหนา แห้ง และกรอบ เนื้อมีสีเหลืองทอง สีเหลือง สีแดงอมส้ม สีเหลืองอมส้ม สีเหลืองเข้ม รสชาติหวานกำลังดี มีกลิ่นหอมไม่แรงเกินไป เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งปลูกและผลิตในพื้นที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ : พันธุ์ทองประเสริฐ พันธุ์มาเลย์ พันธุ์เพชรราชา พันธุ์แดงสุริยา และพันธุ์ทองส้ม

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ผล ผลใหญ่ เปลือกบาง
- เนื้อ สีเหลืองทอง สีเหลือง สีแดงอมส้ม สีเหลืองอมส้ม ตามแต่ละพันธุ์ ยวงใหญ่ ซังน้อย เนื้อหนา แห้ง และกรอบ
- รสชาติ หวานกำลังดี
- กลิ่น กลิ่นหอมไม่แรงเกินไป

(3) ลักษณะทางเคมี ค่าความหวานอยู่ในช่วง 15 - 32 องศาบริกซ์

(4) ลักษณะเฉพาะของแต่ละพันธุ์

- พันธุ์ทองประเสริฐ ผลค่อนข้างกลมใหญ่ เปลือกบาง ผิวสีเขียวสม่ำเสมอ หนามถี่แหลมยาว เนื้อขนุนสีเหลืองทอง กรอบและหนา

- พันธุ์มาเลย์ ผลขนาดใหญ่ เปลือกผลสีเขียวเข้ม หนามใหญ่ เนื้อขนุนมีสีเหลือง เนื้อหนา กรอบ รสไม่หวานจัด

- พันธุ์เพชรราชา ผลค่อนข้างกลม เปลือกผลสีเขียวถึงเขียวอมน้ำตาล เปลือกบางมาก หนามใหญ่แหลมถี่ มีซังน้อย เนื้อสีเหลืองเข้ม เนื้อแน่นและหนา รสชาติหวานหอมกรอบ

- พันธุ์แดงสุริยา ผลรูปกลมรี เปลือกผลสีเหลืองอมน้ำตาล หนามเล็กถี่ เมื่อสุกเนื้อเป็นสีแดงอมส้ม รสชาติหวานกรอบ มีกลิ่นหอม

- พันธุ์ทองส้ม ผลกลมรียาวและมีขนาดใหญ่มาก เปลือกผลสีเหลืองอมน้ำตาล เปลือกบางเนื้อหนา ซังน้อย เมื่อสุกเนื้อเป็นเหลืองอมส้ม รสชาติหวานหอม

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) กิ่งพันธุ์ขนุนที่ได้จากการทาบกิ่งและติดตาเฉพาะพันธุ์ที่ขอขึ้นทะเบียน ซึ่งมีความสมบูรณ์แข็งแรง รอยแผลที่ทำการขยายพันธุ์ไม่มีรอยแยกหรือรอยแตก ไม่มีโรคและแมลง รากสมบูรณ์ นำมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดระยอง และอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี เป็นต้น

(2) ฤดูที่เหมาะสมในการปลูก ได้แก่ เดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน เนื่องจากเป็นช่วงต้นฤดูฝน

(3) ลักษณะแปลงปลูกเป็นแบบยกร่องหรือพื้นที่ราบ หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(4) ระยะการปลูก 6 x 6 เมตร หรือ 5 x 5 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(5) ขนาดของหลุมปลูกควรกว้าง 0.5 เมตร ยาว 0.5 เมตร และลึก 0.4 - 0.5 เมตร ใส่ปุ๋ยคอกผสม ได้แก่ ปุ๋ยมูลสัตว์บางส่วนผสมกับส่วนผสมอื่นๆ ที่หาได้ในพื้นที่ เช่น ปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ เป็นต้น หรืออื่น ๆ รองก้นหลุมปริมาณ 500 กรัมต่อหลุม หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(6) นำกิ่งพันธุ์ขนุนไปปลูกลงในหลุม กลบดินให้แน่นพอสมควร แล้วใช้ไม้ปักเป็นหลักผูกกันลมโยกและรดน้ำทันที จากนั้นอาจใช้วัสดุอื่น ๆ เช่น ใบไม้แห้ง หญ้าแห้ง เป็นต้น มาคลุมบริเวณรอบโคนต้นเพื่อรักษาความชื้นให้แก่ต้นขนุนจนกว่าต้นขนุนจะตั้งตัวได้

การดูแลรักษา

(1) ใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ โดยจะใส่ปุ๋ยคอกซึ่งเป็นปุ๋ยอินทรีย์ปีละ 2 ครั้ง ในช่วงต้นฝนและปลายฝนอัตราการใส่ขึ้นอยู่กับขนาดของต้นขนุน หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(2) การให้น้ำเป็นระบบสปริงเกอร์ทั้งหมด โดยให้น้ำสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ซึ่งต้องคอยดูให้มีความชื้นสม่ำเสมอ ไม่ให้แห้งมาก ซึ่งในช่วงแรกของการปลูกจะรดน้ำทุกวัน หากเป็นช่วงฤดูแล้งจะให้น้ำ 2 วันต่อครั้ง ช่วงให้ผลผลิตจะให้น้ำอย่างต่อเนื่องและปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากอยู่ในภาวะการให้ผลผลิต หากขาดน้ำอาจเกิดผลกระทบต่อผลผลิตได้

(3) ทำการกำจัดวัชพืชอย่างสม่ำเสมอ หากหญ้ารกมากอาจใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดอย่างถูกต้องและเหมาะสม

(4) เกษตรกรผู้ปลูกขนุนควรสังเกตแปลงที่ปลูกว่ามีศัตรูพืชหรือโรคเกิดขึ้นหรือไม่ กรณีพบการระบาดของโรคและแมลงขั้นรุนแรงจึงจะใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด โดยใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม

(5) ควรตัดแต่งกิ่งในช่วงก่อนฤดูฝน เพื่อให้ต้นมีความพร้อมในการแตกกิ่งออกมาใหม่เมื่อได้รับน้ำฝน อีกทั้งจะป้องกันการเกิดเชื้อโรคในระยะการตัด เพราะหากตัดในช่วงฝนตกจะส่งผลกระทบต่อการเข้าทำลายของเชื้อโรคได้ง่าย

การเก็บเกี่ยว

(1) ผลขนุนที่เหมาะสมต่อการเก็บเกี่ยวจะนับจำนวนวันหลังดอกบานจนถึงวันขนุนแก่ ซึ่งจะแตกต่างกันแต่ละสายพันธุ์ ดังนี้

- พันธุ์ทองประเสริฐ ใช้เวลา 110 - 120 วัน หลังดอกบาน
- พันธุ์มาเลย์ ใช้เวลา 110 - 120 วัน หลังดอกบาน
- พันธุ์เพชรราชา ใช้เวลา 120 - 130 วัน หลังดอกบาน
- พันธุ์แดงสุริยา ใช้เวลา 120 - 135 วัน หลังดอกบาน
- พันธุ์ทองส้ม ใช้เวลา 120 - 135 วัน หลังดอกบาน

(2) ผลขนุนที่พร้อมเก็บเกี่ยวได้ ให้สังเกตจากตาเปิดห่าง มีสีน้ำตาลในร่องตา และหากใช้มีดกรีดก้านขั้วผลจะมียางใสไหลออกมา

(3) วิธีการเก็บเกี่ยวขนุนให้ตัดที่ขั้วผล ใช้กระสอบป่านหรือผ้าปูเพื่อวางผลผลิต วางไว้ในที่ร่มอากาศถ่ายเท

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ขนุนหนองเหียงชลบุรี หรือ Nong Hiang Chonburi Jackfruit หรือ Kha Nhun Nhong Hiang Chonburi”

(2) ระบุชื่อพันธุ์ขนุน ชื่อสวน/เกษตรกร ที่อยู่ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของไทย หรือชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย ระหว่างเส้นละติจูดที่ 12-13 องศาเหนือ และเส้นลองติจูดที่ 100-102 องศาตะวันออก เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง มีลักษณะทางธรณีวิทยาเป็นที่ราบที่ถูกทับถมด้วยตะกอนน้ำพัดมา มี 2 ลักษณะ ได้แก่ ตะกอนธารน้ำพากรวดทราย ทรายแป้งและดินเหนียวสะสมตัวตามร่องน้ำคันดินแม่น้ำและแอ่งน้ำท่วมถึง และตะกอนพัดลำน้ำ กรวดทราย ทรายแป้งดินเหนียวและศิลาแลง ลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดเป็นที่ราบและที่ดอน โดยดินตะกอนอันอุดมสมบูรณ์จากการพัดพาของแม่น้ำบางปะกงนี้เอง ได้ก่อให้เกิดที่ราบลุ่มเหมาะสมต่อการเกษตรกรรม ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอพนัสนิคมเป็นที่ราบลุ่มและดอน ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล 50 - 100 เมตร จึงเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชสวนอย่างขนุน ซึ่งขนุนเจริญเติบโตได้ดีในระดับความสูงของพื้นที่ไม่เกิน 1,200 เมตร จากระดับน้ำทะเล นอกจากนี้ยังพบว่าชุดดินส่วนใหญ่เป็นที่ดอนในเขตดินแห้ง ซึ่งดินบนพื้นที่ดอนหมายถึงดินที่ไม่มีน้ำแช่ขังซึ่งพบบริเวณที่เป็นเนิน มีการระบายน้ำดี สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ เป็นลูกคลื่นหรือเนินเขา ใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น ซึ่งต้องการน้ำน้อย ไม่มีน้ำแช่ขัง โดยลักษณะทางธรณีวิทยาพบว่าแหล่งดังกล่าวเป็นตะกอนตะพักระดับสูง (Qt) ลักษณะเป็นกรวดปนดินเคลย์และทราย ส่งผลให้ผลผลิตของขนุนหนองเหียงชลบุรีมีคุณภาพโดดเด่นกว่าแหล่งอื่นๆ ทั้งในเรื่องของการเจริญเติบโตในพื้นที่ที่เหมาะสม ประกอบกับเกษตรกรดูแลผลผลิตของตนเองเป็นอย่างดี ทำให้ขนุนมีคุณภาพดี สีสวย รสชาติหวานกรอบ

ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอพนัสนิคมเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลและอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศ อุณหภูมิตลอดทั้งปีไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก กล่าวคือ ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัด และฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 28.56 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.3 องศาเซลเซียส ซึ่งเหมาะสมกับขนุนที่เจริญเติบโตได้ดีในช่วงอุณหภูมิ 30 - 40 องศาเซลเซียส

ประวัติความเป็นมา

ขนุนหนองเหียงชลบุรีเริ่มปลูกในพื้นที่ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2481 ซึ่งสมัยก่อนได้ปลูกขนุนพันธุ์ทองสุดใจ พันธุ์เหรียญทอง แต่พบปัญหาในด้านคุณภาพของผลผลิต คือเนื้อน้อย เนื้อมีสีขาว ส่งผลกระทบทางด้านการตลาด ต่อมาได้มีการพัฒนาสายพันธุ์ขนุนและนำกิ่งพันธุ์มาปลูกในพื้นที่ จนพบว่าพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และให้ผลผลิตตรงกับความต้องการของตลาด สามารถให้ผลเกือบตลอดปี ได้แก่ พันธุ์ทองประเสริฐ ซึ่งลักษณะผลค่อนข้างกลมใหญ่ เปลือกบาง ผิวสีเขียวสม่ำเสมอ มีน้ำหนักประมาณ 10 – 25 กิโลกรัม หนามถี่แหลมยาว เนื้อเป็นสีเหลืองทอง กรอบและหนา เป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดชลบุรี ทำให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอพนัสนิคมหันมาปลูกขนุนเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีการปลูกขนุนทางการค้าอยู่จำนวนหลายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ทองประเสริฐ พันธุ์มาเลย์ พันธุ์เพชรราชา พันธุ์ทองส้ม และพันธุ์แดงสุริยา โดยผลผลิตที่ได้มีลักษณะผลใหญ่ เปลือกบาง ซังน้อย ยวงใหญ่ เนื้อหนา แห้ง กรอบ สีเนื้อขนุนตามแต่ลักษณะพันธุ์ รสชาติหวานกำลังดี มีกลิ่นหอมไม่แรงเกินไปเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แตกต่างจากขนุนในแหล่งอื่น โดยพบว่า เนื้อของขนุนหนองเหียงจะมีสีสดกว่าพันธุ์เดียวกันในแหล่งอื่นๆ เช่น ถ้าเป็นสีเหลืองก็จะเข้มมากกว่าขนุนในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ รสชาติขนุนหวานกรอบ ยวงใหญ่หนา เนื้อแห้ง ซังน้อยกว่า

ด้านชื่อเสียงและคุณภาพของขนุนหนองเหียงชลบุรี เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนผู้นิยมบริโภคขนุนจากหลักฐาน ประกาศนียบัตร รางวัลต่างๆที่ได้รับจากการส่งขนุนหนองเหียงชลบุรีเข้าประกวดในงานเทศกาลต่างๆ ระดับประเทศ อาทิ ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดผลไม้ประเภทขนุน (พันธุ์ทองประเสริฐ) งานวันเกษตรแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2560 จัดโดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จังหวัดชลบุรี รางวัล Silver Award “Best Fruit Export Gateway” Competition type “Jackfruit” จัดโดยสวนนงนุช อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี รางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 การประกวดแปลงใหญ่ดีเด่น ระดับเขต ภาคตะวันออก ประจำปี พ.ศ. 2562

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตขนุนหนองเหียงชลบุรี ครอบคลุมพื้นที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี รายละเอียดตามแผนที่

(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) ขนุนหนองเหียงชลบุรี จะต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือมีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูกขนุนหนองเหียงชลบุรี รวมทั้งต้องมีเอกสารหรือหลักฐานกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ขนุนหนองเหียงชลบุรี

(2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ขนุนหนองเหียงชลบุรี และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
ขนุนหนองเหียงชลบุรี

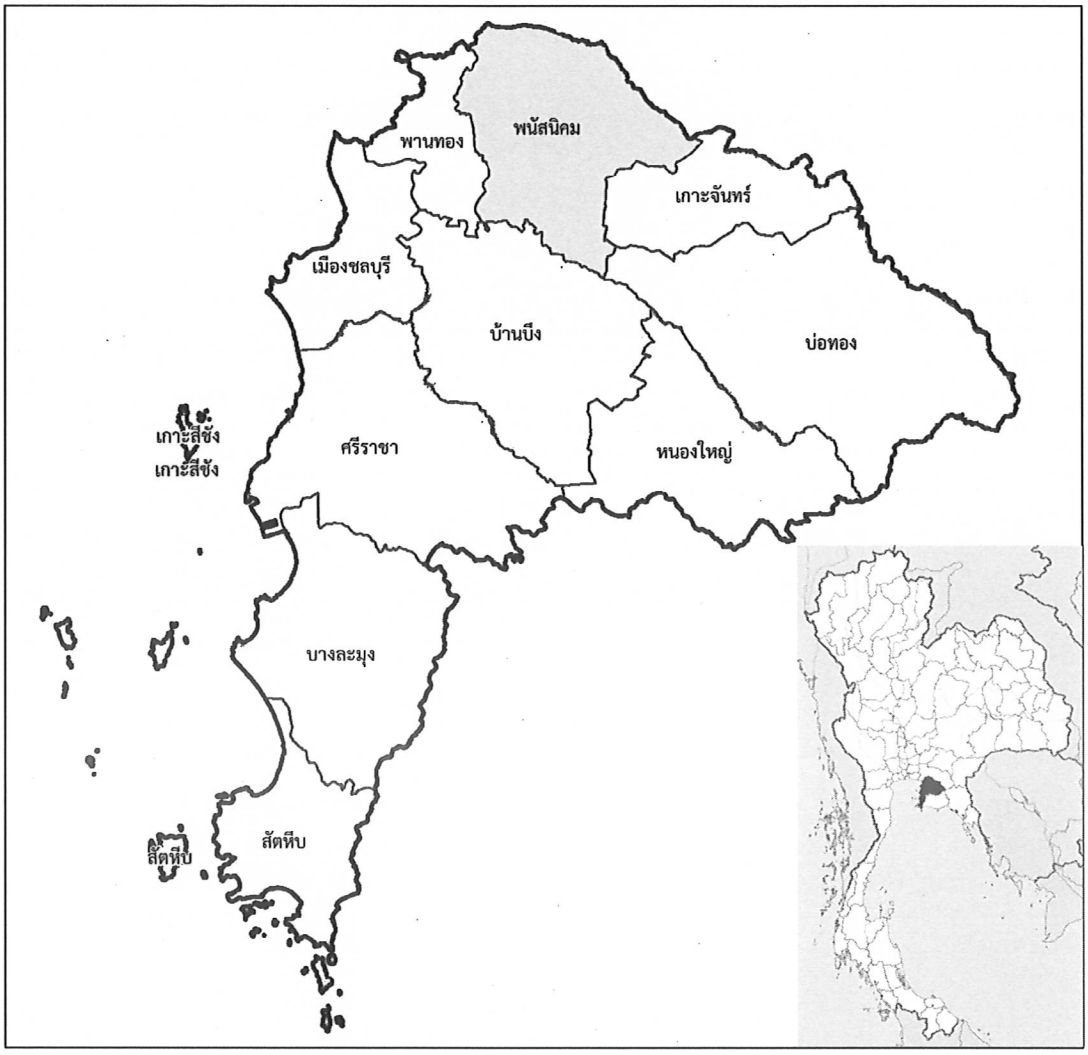

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตขนุนหนองเหียงชลบุรี ครอบคลุมพื้นที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี